

Szerkesztőség iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Plettz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Nagybecskerek, 1901.

XXX. évfolyam. 201. szám.

Előfizetési táblázat:

Egész évre	24 kor
Félévre	12
Negyedévre	6
Egy órára	2

— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Szerda, szeptember 4

Az országgyűlés utolsó hete.

Budapest, 1901. szeptember 3.

Az országgyűlési képviselő urak jogos kíváncsisága, hogy sérthetetlen dicsőségük meddig tart, immár ki van elégitve. Csak a folyó héten marad még együtt az országgyűlés, a jövő hétfőn megtörténik a feloszlatás.

A kormány elhatározása valami nagy mozgalmat nem idézett elő a képviselők közt. Ellenkezőleg: általános a fellélegzés, hogy a kínos bizonytalanságtól megzabadtak s hogy biztos alapon dolgozhatják ki működésük tervét a választási hadjáratra. Csak a legújabb keletű honatyák sajnálják talán, hogy a választók kegyének megszerzésére fordított fáradságuk sikere oly rövid ideig tartott s új fent kell kezdeniök a harcot, melyet alig fejeztek be.

A képviselőház első ülése a két hónapos nyári szünet után igen erős látogatottságnak örvendett s a képviselők Széll Kálmán miniszterelnököt még inkább igénybe vették, mint máskor tenni szokták. Ez azonban legkevésbé sem zavarta a miniszterelnök jó kedvét, melyet magával hozott a t. Házbába. Kivül Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter volt számos szívélyes figyelem tárgya. Szinte virágzó színben van s marciális megjelenésén legtávolabbról sem lehet észrevenni kiállott nagy betegségét. vagy ötvenéves katonai jubileumának izgalmas fáradalmait.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternek alkalma nyílt az ülés berekesztése előtt, hogy egy csinos erkölcsi sikert szerezzen. Molnár Józsiás függetlenségi párti képviselő két interpellációt intézett hozzá ama panaszok ügyében, melyek a székelyföldön mindhangosabban lesznek hallhatóak az 1879. évi erdőtüvény végre hajtása ellen. A terjengősséggel szemben,

melylyel Molnár a dolgot előadta, rendkívül jótékonyan hatott az a szigorú tárgyilagosság és szabatos rövidség, melylyel Darányi ideiglenes választát megadta, mely az egész Ház tetszésével találkozott. Különbözik Molnár Józsiás, ki a választ, mint az egész Ház, szintén tudomásul vette, tulajdonképpen célját elérte, mint azt Förster Ottónak egy közbeszólása elárulta. Kortesbeszédet tartott s e mellett megtakarította a törvényes költségeket, melyek az ily beszédekkel járnak szoktak.

Egyébként könnyen érthető, hogy most minden képviselő minden érzékével, egész gondolkodásával a választókerületében van s hogy a pártok is főképben a közelgő választásokkal vannak elfoglalva. A nagy szabadelvűpárt nagy lelki nyugalmammal indul a választási mozgalomba. A tulnyomó, hatalmas többség máris biztosítva van számára, és csak az lenne kívánatos, hogy a párt tagjai lehetőleg kerüljék a hadüzenetet egymás ellen.

A Kossuth Ferenc vezetése alatt álló függetlenségi párt is mutat némi bizalmat, míg a néppártban és az Ugron pártban már most lehet észrevenni bizonyos kedveszettséget.

Nagyban és egészben pedig feltehetjük, hogy az első választások Széll Kálmán miniszterelnök kormányzata alatt sokkal nyugodtabb lefolyásnak lesznek, mint eddigelő bármikor voltak és ez nem éppen a legkisebb jogcím lesz a dicsőségre, melyet Széll Kálmán magának igényelhet.

L. L.

Az interparlamentaris kongresszus. Az interparlamentaris kongresszus Brüsszelben ülést tartott, melyen elhatározta, hogy a jövő évi kongresszus Bécsben lesz. Az ülésen Bernaert elnök (miniszter) rendkívül meleg szavakkal emlékeztetett meg az interparlamentaris kongresszus magyar tagjainak, Szilágyi Dezsőnek elhunytá alkalmából. Az ülésen jelenlevő Apponyi Albert gr f az elnök kegyeletes szavait meleg hálával köszönte meg a magyarok nevében. Az ülésen a sajtószerzőség és a békebiróság dolgában igen fontos határozatokat hoztak.

Rátűzném lány hajadra ékem:
Emészsze lelkem' új sugár!
Ott szállna szívem csöndes éjben
Körötted, mint a fénybogár
S ha tán lehullna mélybe, porba
Feléd tekintve ehalón,
Még akkor is csak így dalolna:
Szeretlek, üdvöm, angyalom!

Klein Lajos.

Mütermes és kiállítás.

(Utóhangok a nagybecskereki festészeti kiállításához.)

Nagybecskerek szépei az uszodában vannak és ott töltik a forró nyár reggeli óráit. Délutánoként elsötétített szobákban ábrándoznak erdőről, mezőről, hegyről, fűrdőről, ténzenéről, fényes tolettekről, mik itt nincsenek s csak messze földön találhatók föl. De hát az ábrándozást is megunja a szőke épp úgy, mint a barna, sőt a vörös szépség a feketével együtt légvár helyett szórakozni, mulatni vágyakozik.

A Váraljai-utca jobb oldalán levő emeletes ház ismeretlen idegen, lakót kapott. Egy fiatal ember karján jelenik meg mindig a gyászoló hölgy. Ki lehet? Mit keres itt? Mivel foglalkozik? Megjelenése rokonszenves, arckifejezése jó ságos, intelligens.

Nagyszerű, ez igazán pompás! — így kiált föl egy szépséges szép barna asszonyka július hó egy reggelén az uszodában, festeni fogunk tanulni. Lesz délutáni foglalkozásunk. Együtt lehetünk délután is és többet beszélgethetünk. Délutánaink nem lesznek oly unalmasak és ki tudja...

Képzelsenek kérem egy nagyobb szobát. A szoba tele van mindenféle holmival és órák

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére keleten és pénteken délután 6 óráig; ugyanazos napokon este 1/2-8-tól 8-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7^{1/2} óráig nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

Szeptember 13. Állandó választmányi ülés d. u. fél 4-kor.
" 17. Vármegyei rendk. közgyűlés d. e. 10 órakor.

Iskolai év küszöbén.

Az ódon iskolák kapui megnyiták s a porlepte folyosókon tdearcu gyerek csoport zajong. Véget ért a két hónapi pihenés, megkezdődik a munka. Otthon a szülő falukban így szeptember elején megpezdül az élet. Az apró diákokat készítik a nagy utra, a városi iskolába, hogy ott a nagy falak között az ifju lélek megteljen tudománnyal, hogy a kis gyerekből, kinek lelkét még most nem hevítik nagyra-törő végyak, majd idővel nagy-nagy tudomány ember legyen. Olyan nehéz a válás a szülői háztól, ahol minden ismerős, s ahol még a Bodri kutya is hizelegve nyalja meg a kis gazda kezét, Boci borju pedig igazi szeretettel döröszöli eleven orrát a kis gazda posztó kabátjához. Es most oda kell hagyni a Bodrit is, meg a Boci borjut is, sőt a régi játszó társaktól is el kell válni, mert így kívánja a fényes, boldog jövő. Pedig hej be nehéz ez a válás. A szerető, gondos édes anya saját kezűleg készíti el a nagy nap reggelén a kávé és tudja Isten miért, de eshogyse islik. Valami úgy fojtogatja a kis diák torkát s önkénytelenül is könyt tolni szemébe, amikor eszébe jut, hogy még csak pár perc s mindaz amit szeretett, itt marad, csak egyedül ő megy el messze, a városba, a sötét falak közé, hová csak nagy ritkán sőt a nap s ahol sem a Boci borjut, sem a Bodri kutya nem fogja látni, de még egy szállongó lepkét se, ami pedig itthon a gyümölcsösben nagy számmal röpködött a ragyogó napsugárban. Könnyű azoknak, kik már voltak diákok s akik körösztil estek

A „TORONTÁL” tárcája.

Éjjelel.

(Dalok.)

I.

Sejtelmes éjjel fény sugarban
Felém repülsz, óh angyalom,
Reám borulsz, ha sirva zengem
Terólad, édes, hus dalom
Gyönyört lopok le ajkaidról,
Szemedben forró tűz ragyog, —
— De elragad a tűnő éjjel
S reggel egy álmat siratok.

II.

Te vagy, leányka, üdvöm, ihletem,
Terólad hangz k legszebb énekem,
A te szived sugárik éjszakámba,
Dalod az éji szellő sutlogása,
Teérted élek, rólad álmodom,
Bocsáss meg érte, édes angyalom,
Bocsáss meg érte, édes angyalom,

III.

Egy új sugár ragyog be éjszakámba,
Szívemben édes nóta kesereg,
Szép, csöndes este, égve, megremegve,
Ugy sugom félve, titkon: „szeretlek!”
Az éj sötétje némán, lombha szárnynyal,
Nehéz palástként egyre rám borul:
Te csillagom vagy, én csodás szerelmem,
Nevedet hallom legszebb dalomul.

IV.

Forrongó lelkem édes álma
A dal, mit rólad zengek én,
Ne érje fömet hir sugára,
Te légy csak, édes, az enyém!
Király ha volnék s lenne pompám,
Tenéked adnám kincsemet,
Óh, akkor is csak ezt dalolnám:
Szeress, királynóm, engemet!

A „Hivatalos Melléklet” nélkül.

a kezdet nehésségein, de azok, akik most lépnek bele a nagyvilágba, bizony félhetnek a bizonytalan jövőtől. Még egy utolsó bucsú csók és hosszú, hosszú ölelés és a kis diákok kirepíti a kocsit az ősi kuriáról, hogy meginduljon az élet küzdelmes útjára. Ugy szeretném oda kiáltani nekik, ne menjetek, ne hagyjátok el a szülői házat, ne szakadjatok el a szerető szülői karokból, hisz az élet olyan sivar, küli lelkekből azt a meleget, ami a szívet láplálja, a létért való küzdelem nehéz harc: darabokra tépi ábrándvilágok himes, lágy fátyolát, meggyűlölték az életet, amely most tele sejtelmes gyönyörökkel — olyan hívogatólag intget. Szeretném meggátolni, hogy ne tegye meg azt az első lépést a tapasztalatlan gyerek, amely az életbe vezet. Szeretném oda tiltani a jó édes anya szerető ölébe, hisz akkor nem érné soha csalódás, nem ölné meg a küzdelem, a szenvedés, nem lenne soha, soha boldogtalan.

De ne, megne! Csak menjetek utaitokon föltek bajnokai, apró vitézei a szellemi munkának, kísérje lépteiteket szerencse. Adja az Isten, hogy a cél, a miért harcba viszitek ifjú lelkeket lobogását, lüktető szívetek forrongó tüzeit — legyen elérve s hogy küzdelmetek ne legyen meddő küzdelem, hanem legyen áldás munkátokon. Amde lélekölő munkátokban se feledkeztek el soha arról, hogy „a haza minden előtt!“ Segítsen az Isten!

— „Veni sancte!“ Az összes iskolák növendékeit ma délelőtt vezették tanáraik és tanítóik legelőbb is az Isten házába, ahol hagyományos szokás szerint az iskolai évet megnyitó „Veni sancte“ folyt le, külön a népiszkolai, külön a polgári és felső kereskedelmi iskolai tanulók és ismét külön a sárda iskolai növendékek részére a plébánia templomban. A gimnáziumi ifjuság a piaristák templomban hallgatta meg a szent misét. A rendes előadások holnap mindenik tanítótanban kezdetüket veszik.

— Változások a klerusban. A megyés püspök Pačeki Péter doláci koadjutort A gára plébános helyettesnek és Schiller György új misés áldozárt Doláca káplánnak disponálta.

— Tanítói kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Auer Mihály, Takó Antal, Michels Sándor és Racsó Vilma okl. tanítókat, illetve tanítókat a torontál-szécsányi állami elemi népiszkolához rendes tanítókká, illetve tanítónővé kinevezte.

— A pancsovai új plébános. A megyés püspök Musich Sándor egri minorita-tanárt — a kit a minoriták káptalanja Pancsovára helyezett át, — az ottani plébániai teendőkkal megbizta.

— Lelkészek találkozója. A Temesvárott, 1886-ban felszentelt római kath. lelkészek találkozóra gyűltek össze Pádén Fonyó István

ottani plébános hajlékában. A felszentelt lelkészek közül a találkozóon megjelentek Blaskovics Ferenc országos képviselő, Arpás Gyula kis zombéri, Jäger Sándor kisbányai, Hügel Antal szerbzsénpéteri, Demele Ferenc karánsebesi és Nagy József pankotai plébánosok, Hoffmann Béla temesvári hittanár. Dr. Várdy L. Arpád miniszteri osztálytanácsos elfoglaltságára való hivatkozással táviratilag mentette ki magát és üdvözölte kártyáit.

— Szabadságon. Marton Andor, a torontálvármegyei gazdasági egyesület agilis titkárja tegnap kezdte meg négy hétig terjedő szabadságidejét, melyet Somogyországban, édes atyjának szabási birtokán fog eltölteni.

— A pótköltségvetés. Nemrégiben ismer tettük a jövő évi városi költségvetését, mely a városi lakosságra nézve a pótdadó kulcsot a következőképpen állapította meg: a közigazgatási csoport pótdója 55%, a gazdasági csoporté 1 1/4%, a rendőrségi csoporté 20%. Iparosok, kereskedők, háztulajdonosok, tőkepénzesek e szerint 75%, földtulajdonosok 56 2/3% pótdóval lennének megterve. Mivel azonban a zárószámadások tanúsága szerint 1900. évben a 13.613 kor. 32 fillérvnyi előző évi pénztári maradványt a kiadások fölemésztették, továbbá mivel az 1900. évre előirányzott 2% osztalék a nagyikindai vasutból nem bizonyult valóbnak, végül mivel a pótdadó 5562 kor. 98 fillérral apadt, a költségvetési hiány 28.609 kor. 40 fillért tesz ki, ami az 1900. évi adóalap arányában újabb 8% pótdadó kivetésével lesz fedezendő. E szerint a jövő 1902. évben 83% pótdóval lesznek megterve az iparosok, kereskedők, magánosok, háztulajdonosok, míg a gazdálkodók 64 1/4%-kal. A főszámvévi előterjesztése alapján ezt a kivetési kulcsot a tanácsülés elfogadta, most még a képviselőtestület hozzájárulása van szükség, hogy a behajtása foganatba vehető legyen.

— A taracközi vasuti karambolhoz. Lapunk hétfői számában egy rövid távirat számolt be a taracközi állomáson végbement vasuti összeütközésről. A Kőrösmezőről induló személyvonat utasai közt volt dr. Nónay Pál nagybecsereki járásorvos is feleségével, aki mint szemtanú a következő részleteket közölte velünk a katasztrófáról: A személyvonat délután 4 óra tájban érkezett a taracközi állomásra, ahová hibás váltóállítás következtében nem a maga sippéjára futott be. A forgalmi hivatalnok észrevette a tévedést és a vonatot nyomban másik sínre akarta áttoltni, de már nem volt reá idő, mert az ellenkező irányból a gyorsvonat közeledett. A személyvonat mozdonya vészjellet adott s Nónay utas kiugrott a vesztelőgőzvonatból, mivel látta, hogy az összeütközésnek be kell következnie és feleségét is kirántotta a vonatból, aki a közeli élő sövény kerítésbe esett

és meg is sérült. A gyorsvonat teljesen fákéva, ugyyszólván becsusszott az állomásra, a legtöbb kocsi kereke nem is forgott; mindazáltal oly erővel ütődött az előtte vesztelőgő személyvonatba, hogy annak mozdonya hasznavehetatlenné lett a az utána jövő III. oszt. személykocsi teljesen tönkre ment. Különös véletlen, hogy a személyvonat utasai közül senki sem szenvedett sérülést, míg a gyorsvonat utasai közül 16-an többekévesebbé megsérültek. Orvos csak egy volt a két vonaton, Nónay Pál, aki rögtön hozzá fogott a sérültek bekötéséhez s mire a segélyvonatok 8 óra felé megérkeztek, a vele jött mentőknek nem akadt egyéb dolguk, minthogy a nehezebben sérülteket elhelyezve, beszállították őket a máramaroszigeti kórházba.

— Szalma-tűz. Tegnap délután a vészharang kongása tüzet jelzett, mire a tűzoltóság teljes készenlétben vonult a vész helyére, a gradnuciai szérűskertbe, ahol már akkor öt szádnak a tulajdonát képező összesen mintegy 1200 korona értékű buza polyva lángokban állott. A tűzet csakhamar sikerült lokalizálni, de azért a tűz oltásnak kemény munkájuk volt a garmadákban lappangó zsarásokok szoltásával és egyenkint való széthányásával, ami nemcsak az egész délutánt, hanem a hosszú éjjelt is igénybe vette és csak ma reggel lehettek teljesen kész.

— Házi szarka. Drágán Sándor törökbecsei vendéglős már régebben észlelte, hogy vendéglőjéből evészközök, asztalkendők és apróbb tárgyak tűnnek el. A véletlen kiderítette aztán a tolvajt Todoroszku Zsófia házi cseléd személyében, aki a lopott holmikat a közelen lakó testvérehez hordogatta. A csendőrség egy szállig megtalálta mindent részint a szobában, részint a kertbe elásva. A tolvaj leányt feljelentették a bíróságnál.

— Ellopott járatok. Gyertyámos község jegyzői irodájából, míg a jegyző pár pillanatra távozott az irodából, az asztalon fekvő úres járatokból valaki öt darabot eltemelt. Bizonyára valamelyik lókötéssel foglalkozó alak lehetett, aki a lopott levon lopott és hamisított passzusokkal akar tudni. Az intézkedéseket különben megtették, hogy a passzusolvaj kézre kerüljön.

— Végzetes játék. Zsombolyai tudósítónk jelenti: Szimits István 17 éves klári lakos és Lázits Dusan 16 éves tanítóképződei haligaték a minap kirándultak Lázits Dusának szőlőjébe, honnét estefelé hasatérve, beutértek Jorgovits tanítóhoz. A tanítót azonban nem találták otthon, mire el akartak távozni. Szimits István azonban megpillantván a tanító ágya felett függő revolvert, lekasztotta a szegről és játékosan kezdett vele. Majd Lázits Dusan felé célozott e szavakkal:

— Vigyázz Dusan, most lövök. Alig ejtő ki Szimics e szavakat, a fegyver eldőrdült s Lázits balántékon találva halva rogyott össze. Szimics, kinek sejtelve sem volt arról, hogy a forépiszolyi tolvaj van, a fegyverrel való játék végzetes következményét látva, kétségbeesetten borult barátja holttestére, honnét csak erőszakkal lehetett őt eltávolítani. Szimics teljesen megtörtén maga jelentette fel az esetet a zsombolyai kir. járásbírósnál.

— Halál a vonat kerekei alatt. Megrázó esetnek voltak szemtanúi azok az utasok, kik szombat reggel fél kilenc órakor Makó állomásról Szeged felé utaztak. Az első őrházon tni, a Maros ártéri hidja előtt pár lépéssel a vonat egy embert tört össze, ki öngyilkossági szándékkal ugrott előre. A tett helyétől, mintegy 20—22 lépésnyire tudta a mozdonyvezető a vonatot megállítani a a vasut emberei a harmadik kocsi alól húzták ki az összeroncolt embert, kit a rosszul sikerült ugrás következtében ennyire maguk után vonszolták a kocsik. A szerencsétlen ember ekkor még eszméletlenül volt s egy ódudalt nyujtott át, melyre öngyilkossági okául az életuntságot írta fel. Lovrinban lakó édesanyját kéri értesíteni. Rövid időn belül az őrházban — hová az összetört embert bevitték, — megjelent dr. Hoffer Lipót kerületi orvos s a rendőrség részéről Berka István rendőrbiztos és Reinitz Lipót fogalmazó, akinek még nagynehzen ki tudta nyögni, hogy Györi Jakabnak hívják, Lovrin-i születésű 34 éves borbélysegéd. A szerencsétlennék jobb karja teljesen össze van zuzva, két ujját a vágányok között találták meg. Fején és oldalain oly súlyos sérülések vannak, hogy életben maradásához nincs remény, de ha fölgögyul is, egész életén keresztül nyomorék lesz. A kórházba vitték be s ott vették ápolás alá.

— Vakmerő rablás tartja igazatóságban — írja a „Sz. N.“ — Szőregh községet. Makszo Csiró, a szőregh-i hitelszövetkezet pénztárnoka ugyanis 18.000 koronát vett föl péntek este a postán, amely összeg a központi hitelszövetkezet-től érkezett. A pénzt — este lévén — magánál tartotta azszal a szándékkal, hogy csak másnap szolgáltatja be a pénztárba. Ebbeli szándékában azonban megakadályozták eddigéle ismer-

pletyka. S míg a kezek ügyesen és lázasan kezelik az esetet, az alatt titkos és gunyos összenézésék, néha egy egy lenéző, firkászó, kíváncsi vagy diadalmas tekintet. Vajjon mire gondolnak ilyenkor?

Hanem a cél el van érve. A délutánok gyorsan folynak le. Az ambició föl van költve. Az öröm és gyönyör, melyet az ember önkese munkájának sikere fölött érez, leirhatlan, megfeszíthetlen.

Hát a leányok órája milyen lehet, mikor annyi szép bimbó van együtt, kikben a szemnek gyönyörűsége telik? Mit beszélgethetnek ezek? Miről, vagy kiről ábrándoznak, mialatt a piros rózsát, ibolyát, szegfűt s egyéb virágokat vetik a vászonra? Miért reszket kezük és miért pirul el arcuk? Hová száll a sóhaj, merre néz tekintetök?

Ki is az ügyesebb? Ki dolgozott többet? Ki arat legtöbb elismerést? Kinek a munkája ér legtöbbet? Ki fog a mesternő utasítása nélkül is jól festeni? Ezek és hasonló gondolatok foglal koztatták a szép tanítványokat, midőn a festészet tanfolyam végéhez közeledett vagy talán előbb is és megszületett a kiállítás.

— Nini, hiszen ez az üzlet tegnap még sárva volt s ma nyitva és emberek sokasága előtte. Vajjon mi lehet ott? Ezeket gondolá ma gában egy budapesti szép asszonyka, aki pár évig itt fog lakni s az üzlet felé tart. Az emberek tiszteletteljesen nyitnak előtte utat s a „jég királynő“ elsőnek lép be a kiállításba, mely az ő megjelenésével nyilt meg. Persze beszédet nem tartott, csak egy kedves „jóreggelt“ mondott és műértően végignézte a tárgyakat,

talán meg is kritizálta, de véleményét nem fejezte ki.

Két nap tódult Becserekek apraja-nagyja, örege fiatala a kiállításba. Valóban szemnek kedves és gyönyörködtető volt a festett virágok különfélesége, sokasága és kifogástalansága. Egy itteni bank könyvelőjének, a hollandinak, fiatal szép felesége annyira el volt ragadtatva a látottak fölött, hogy majdnem mindkét nap folyton ott volt s alig tudott onnan megválni.

Persze most, hölgyeim! azt óhejtának tudni, hogy kié a palma? Kinek a szegfűje vagy ibolyája volt szebb? Ki festett szebb buzavirágot vagy rózsát? Bis' Isten, nem tudom megmondani. En — bevallom — nem a tárgyakat, hanem magukat néztem. S ha talán dobogó szívemnek van is királynöje — mit úgy sem árulok el — mindamellett épp oly nehezen tudnék maguk közül választani, mint a milyen nehéz kritikát mondani.

Csak egy felől könnyű az ítélet, mert versenyen kívül állt. S ez a mesternő izlése, képessége s az a tehetsége, mely által rövid idő alatt ily bámulatos eredményt ért el.

Nagybecsereken minden szépnek és jónak, hasznosnak és sportnak sok hive van. Mindent fölkapnak itt. Mindenhez nagy buzgósággal fognak hozzá és egy, legfőbb két év múlva mint ment megunnak, mindent abbahagynak. Vajjon a virágfestészet meddig marad divatban? Vajjon karácsony és újév után — mert hiszen akkorára sok ajándék készül gobelinekből, diván párnákból, tálcából és tálcákból sötétebbiből — fognak-e még festeni szép hölgyeim? Ezt mondják meg nekem.

Julesnek.

retlen tettesek, akik éjnek idején rátörtek, elvitték a pénzt, majd kinn az udvaron befogták két drága lovat a homok futó kocsiába azon elvágtatták. Érdekes körülmény, hogy a rablás ideje alatt sem Makszó Csiró, sem a házbéliek közül senki nem ébredt föl. Az éjszaka lovagjai gondoskodtak arról is, hogy a kutyák ne fűsenek a kerítésen s mikor már észrevették, hogy az állatok megdöglöttek, hozzáláttak munkájukhoz. A csendőrség erőltetett nyomozza most ezeket a vakmerő rablókat, akik azonban egy éjszaka messze juthattak. Az sincs kizárva, hogy a helyzettel ismerősök követték el a rablást. Sok más gyanúkon kívül megerősíti ezt a fültevést az a körülmény is, hogy a nagy pénzösszeg érkezéséről alig volt néhány szőregyi embernek tudomása.

Irodalom.

* Zrinyi Miklós egy levele. Van az Orosz-gos Levéltárban egy roppant érdekes másolata Zrinyi Miklós egy levelének, melyet Csáktornyaőről 1566. április 19-én, három hónappal Szigetvár megvévése előtt írt Nádasdy Tamásnéhoz, tőle segítséget kérni. E levelet most facsimilében közli a Nagy Képes Világtörténet 132. füzeté. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marczali Henrik, egyetemi tanár. Egy-egy kötet ára díszes fűlbörkötésben 16 korona; fűzetenként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kaphatók a kiadók-nál (Révai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII, Üllői ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

* A Ráth Mór (Budapest, Haas palota) által kiadott és dr. Imling Konrad kir. táblai tanács elnök által jegyzetekkel ellátott oly népszerű törvénykiadásokból immár a 35 ik 1901. év folyamán 1-ső füzetek a szokott díszes nagybetűs és zsebkönyvekben jelentek meg. Aruk 4 korona. Számos igen fontos törvények között tartalmaznak az összeférhetlenségi és a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvényeket. Ezen két fontos törvény mellett külön kézi kiadásokban is, és pedig: 1901. XX. t. c. Az összeférhetlenségről, az összeférhetlenségi bizottságok és a képviselőház szabályainak módosítására vonatkozó rendelkezésekkel, és a képviselőválasztások feletti bíráskodásról szóló t. cikkel, mely a képviselőjelöltek megengedhető választási kiadásait is szabályozza. Ara 1 kor. 60 fill. A fentebbi és az előbbi összes választási törvények, az 1874. és 1848. évi alapvető törvényekkel és azok módosításaival 3 kor. 1901. XXIV. t. c. A közigazgatás egyszerűsítéséről. A m. kir. közigazgatási bíróságról szóló 1896. évi törvényről, melynek egyes §-ait az 1901. évi új törvény oly lényegesen módosítja. Ara 2 kor. 40 fill. Ráth Mór legújabb közérdeklő törvénykiadásai közül még megemlítjük a következőket, melyek első-rangú szaktekintélyek jegyzeteivel és a végrehajtási rendeletekkel vannak ellátva: A földmívelésügyi miniszter körrendelete a mezőgazdaságra hasznos állatok oltalmazása tárgyában. A mezőgazdasági törvény illető intézkedésével és a vadászati törvényről. 1 kor., mely minden földbirtokosra, vadászra nézve nélkülözhetetlen. A megrendelések gyűjtéséről, a hazai iparnak állami kedvezményezéséről. 80 fill. A birtokos és gazdatiszt közötti jogviszonyokról. 70 fill. Az erdőmunkásokról, dohánytermelők és dohánykertészek közötti jogviszonyokról, a vízi munkálatokról, az ut- és vasutépítésnél, gazdasági munkavállalkozóknál alkalmazott napzamosokról. 1 kor. 80 fill. A gazdasági munkás és család segélypénztárról. 1 kor. A közérdeklő öntöző esatornáról. 60 fill. E tárgyaknál és jelentőségükönél fogva szociál politikáknak nevezett törvények, melyek a népesség legszegényebb köreinek érdekeit érintik, valóban átfelölő figyelemre méltók és éppen azért jó szolgálatot tett a kiadó cég akkor, a midőn a törvény ismeret terjesztésére alkalmas olcsó kiadásokról gondoskodott. Itt említhetjük meg még a Ráth Mór kiadásában megjelent azon tárgymutatót, mely a kiegyezés óta alkotott összes törvények még érvényben levő szakaszait, kiegészítéseit, a módosításokat és hatályon kívül helyezéseket tünteti fel. Ezt a nagy fáradsággal és tudással összeállított művet dr. Imling Konrad tanácselnök, a törvényelőkészítő bizottság tagja készítette. Azonlul tartalmazza ezen kötet az 1865-1900. évi törvények kronologikus tartalomjegyzékét, azok betűrendes pontos tárgymutatóját, nagybetűs és zsebkönyvben. Ara csinos kötésben 5 korona. Ezen kötet nélkül a törvénygyűjtemények valóban már alig használhatók és így minden kiadásu törvénygyűjteménynek nélkülözhetetlen függelékét képezi. Birák, ügyvédek figyelmébe ajánljuk még a következő függelékét a bűnvádi perrendtartás minden kiadásához: A m. kir. igazságügyminiszter rendelete a bűnvádi perrendtartás életbeléptetése tárgyában. A kir. bíróságok büntető ügyviteli szabályai. A m. kir. igazságügyminiszter körirata a bűnvádi

perrendtartás alkalmazásánál szem előtt tartandó iránytadó elvek tárgyában. 1 kor. 20 fill. Ez alkalmossal még megemlítjük, kivált mint érdekes utazási és fürdői olvasmányt, a fentebbi kiadónál most megjelent világhírű mű 2 ik kiadását, Tolstoj Leo: Háboru és béke. Történelmi korrajz, 3 vaskos kötet. Ara 15 korona. Ez a nagy philantrop leghatalmasabb műve, melynek tárgya a Napoleoni orosz invázió.

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése szeptember 4-én.

Budapest, szept. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésében elnök a napirend előtt jelentette, hogy az interpellációs könyvben két bejegyzés foglaltatik. Egyik Kossuth Ferenc interpellációja az 1899-iki osztrák-magyar-országi egyezmény tárgyában, a másik Müllék Lajos a Bécsben lévő magyar archeológiai és művészet-történelmi kincsek hazahozatala tárgyában.

Ezután az elnök fölolvasta Kossuth Ferenc levelét, amelyben jelenti, hogy betegsége miatt nem jelenhetik meg interpellációjának indokolása végett.

Következett a napirend: a kvóta ügyében történt királyi döntésről szóló leirat tárgyalása.

Háttkay László kifejti, hogy a döntés nem a törvénynek megfelelő módon történt, miért is pártja nevében tiltakozik ellene.

Buzáth István a néppárt nevében tiltakozik a kvóta-emelés ellen.

Széll Kálmán miniszterelnök ezután a legnagyobb érdeklődés közepén kijelentette, hogy a királyi döntés a kiegyezési törvénynek megfelelően történt; mert a kvóta-küldöttségek megegyeztek, a magyar bizottság elfogadta a megállapodást, de az osztrák bizottság érdeklődésben nem is tárgyalta. Így tehát olybá kellett tekinteni, mintha megegyezés nem is jött volna létre Kéri a királyi döntésnek tudomásul vételét.

Polónyi Géza azt vitatja, hogy a döntés számszerű megállapodásnál egyebet nem tartalmazhat, holott ez a döntés oly szerződést statuál, mely tényleg nem áll fenn.

Mintán Széll miniszterelnök újbóli hatóság felszólalásában megcáfolja Polónyi érveit, elnök 20 képviselő indítványára elrendeli a névszerinti szavazást, amikor a képviselőház többsége a bejelentést tudomásul vette.

Tisza Kálmán beszámolója.

Budapest, szept. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nagyváradról sürgönyzik: Ma délelőtt tartotta Tisza Kálmán beszámolóját a választók óriási érdeklődése mellett. Tisza melegen emlékszik meg Szilágyi Dezsőről, mint a szabad-élvőség bajnokáról. Igazolja ezután az inkompatibilitás kérdésében követett magatartását. Az inkompatibilitási törvényt tulszigorúsnak tartja. Ausztriával a vámszövetséget lehetőleg megkötni akarja, mert csak így lehet egységesen a német vámtarifát ellen fellépni. Végül Széll Kálmán érdemeit magasztalta, akit, valamint szónokot is sokáig éljeneztek.

Az osztrák sajtótörvény.

Budapest, szept. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécből jelentik: Az októberben összeül Reicharath egyik első munkája az osztrák sajtótörvény revíziója lesz. Hir szerint beszüntetik az objektív eljárást. Becsületsértéseknél nem az esküdt szék, hanem a bíróság fog itélni.

A morva kath. gyűlés.

Budapest, szept. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Brünnből jelentik: A dr. Kohn érsek által szept. 8-ára egybehívott kath. gyűléssel szemben az olmtüzi németegylet ugyanarra a napra tiltakozó gyűlést hívott egybe. Ugyane napon a szociáldemokraták is tiltakozó gyűlést tartanak.

A román királyi pár utja.

Budapest, szept. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Ragazból jelentik, Károly király és neje ma oda érkeztek.

Salisbury visszalépése.

Budapest, szept. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból jelentik: A sajtó egyhangulag konstatálja, hogy Salisbury visszalépése befejezett ténynek tekinthető. Visszalépését az ellenzék is nagyon sajnálja. Az a hír, mintha utódjának unokaöccse Balfour lord volna kiszemelve, nem alapul valószínűsít.

Határidő-üzlet.

Budapest, szept. 4. (A nagybecskerekeli Lloyd-társulat távirata.) Készaruban lanyha irányzat és változatlan árak mellett elkel mintegy 20.000 mm. buza. Határidő-üzletben déli zárlatkor a következő jegyzések fordultak elő:

Buza októberre	7.94—7.95
” 1902. áprilisre	8.36—8.37
Rozs októberre	6.69—6.71
Zab	6.38—6.39
Tengeri szeptemberre	5.12—5.13
” 1902. májusra	5.10—5.11
Repes szeptemberre	13.70—13.75

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekről.

Érvényes 1901. május hó 1-től.

Erkekik:

A nagybecskerekeli pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 28 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 6 óra 55 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Vereczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 28 p.
Alibunáról: este 7 óra 28 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 35 p.; éjjel 10 óra 38 p.

Indul:

A nagybecskerekeli pályaudvarról:

Zombolyára: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 60 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Vereczre: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunára: reggel 8 óra 25 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 40 p.
Karlova—Nagy-Miklódra: reggel 8 óra 58 p.

HIRDETÉSEK.

1596/II. 1901. számhoz.

888—82

Hirdetmény.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága 1901 évi augusztus hó 29-én kelt 3924 számú határozatával a zombolya—kis-özi trvh. közut 68 614—70 km. szakaszának kiépítését 23.001 kor. 58 fill. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1901. évi szeptember hó 18-ik napjának d. e. 11 órájára a nagybecskerekeli m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 11 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Nagybecskerek, 1901. augusztus hó 29-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Harmat Adolf,
kir. mérnök.

Megbízható ügynők
kerestetnek, akik a magánfogásztók körében ismeret-
séggel bírnak. Ajánlatok K. E. 4367. alatt Rudolf
Mosse Bécs intézendők. (889-1.1)

2988. igt. sz. 1901. 876-3.2

Haszonbérbeadási hirdetmény.

Ó-Telek község előjárósága köz-
hírré teszi, hogy a község határterületén
gyakorolható **vadászati jog 1902.**
év január hó 1-től kezdve 6 évre nyilvános
árverés útján f. évi október hó 17. napján
d. e. 9 órakor a község házában bérbe fog
adatni.

Ó-Teleken, 1901. évi augusztus hó
29-én.

Községi előjáróság.

Torontálvármegye zombolyai járás főszolgabírájától.

7579. szám. 1901. 887-8.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye zombolyai járás-
ába kebeleztet Kis-Orosz községé-
ben az évi 800 korona javadalmazással
rendszeresített és 40 korona anyakönyv-
vezetői helyettesi tiszteletdíjjal egybekötött
segédjegyzői állás megüresedvén, ennek
betöltése végett pályázatot nyitok.

Felhívom a pályázni szándékozókat,
hogy az 1883 : I. t. c. 6. §. és 1900 : XX.
t. c. illetve a vármegyei szabályrendelet
előírta képesítésüket és eddigi alkalmaz-
tatásukat igazoló okmányokkal felszerelt
kérvényeiket hozzám f. hó 20 ig benyujt-
sák, mert a később érkezőket figyelembe
venni nem fogom.

A választás később fog kitzeteni.

Zombolya, 1901. évi szeptember hó
2-án.

Fóris József,
főszolgabíró.

B. Komlósi Takarékpénztár.

Pályázati hirdetmény.

A B. Komlósi Takarékpénztár igaz-
gatósága Nagy Komlóson pályázatot hir-
det az üresedésben levő könyvelői állásra.

A könyvelő évi javadalmazása 1600
korona.

A pályázóktól megkívántatik a keres-
kedelmi akadémiái végzettség és mérleg-
képeség.

Pályázni óhajtok tartoznak életkoru-
kat és eddigi működésükről tanuskodó
bizonyítványaikat 1901. szeptember hó 10 éig
beadni.

A magyar és német nyelv bírása
okvetlenül szükséges, kik ezen nyelveken
kívül a román nyelvet is bírják, előnyben
részesülnek.

A megválasztott könyvelő három havi
próbaidő után véglegesítettik; az állás
azonnal elfoglalható.

888-3.1

Torontálvármegye zombolyai járás főszolgabírájától.

7561. szám 1901. 886-3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye zombolyai járásába
kebeleztet Nagy-Tószeg körjegyző-
ségénél üresedésbe jött évi 800 korona
javadalmazással és 40 korona évi anya-
könyvvezető helyettesi tiszteletdíjjal egybe-
kötött segédjegyzői állásra ezennel pályá-
zatot nyitok.

Felhívom érdeklődőket, hogy az 1883.
I. t. c. 6. §. és 1900. XX. t. c., illetve a
vármegyei szabályrendelet előírta képesi-
tésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló
okmányaikkal felszerelt kérvényeiket folyó
hó 20-ig hozzám benyujtsák, mert a később
érkezőket figyelembe nem veszem.

A választás később fog kitzeteni.

Zombolya, 1901. évi szeptember hó
2-án.

Fóris József,
főszolgabíró.

Torontálvármegye központi főszolgabírói hivatal.

8893. sz. 1901.

881-3.2

Pályázat.

A nagybecskereki kerület Béga
szentgyörgy községben létesített kerü-
leti gyepmesteri telepen a gyepmesteri állás
betöltendő lévén, felhivatnak mindazok,
akik ezen állást elnyerni óhajtsák, a ma-
gyar, német és szerb nyelvet bírják, irni,
olvasni tudnak, a gyepmesteri teendők
körüli jártasságukat kimutatják, hogy fel-
szerelt kérvényeiket folyó évi szeptember
hó 20-ig alólírottán benyujtsák.

A gyepmester javadalmazása két tíres
szobából álló szabad lakás a telepen, saját
személyét illetőleg 400 korona, minden
egyseg után évi 200 korona és 200
korona lótaratási általány, a miből két erő-
teljes lovat a telepen tartani köteles lesz.

Nagybecskerek, 1901 évi augusztus
hó 30-án.

Daniel Ferenc,
főszolgabíró.

2988. igt. sz. 1901.

877-3.2

Haszonbérbeadási hirdetmény.

Magyar-Szent-Márton község
előjárósága közhírré teszi, hogy a község
határterületén gyakorolható **vadászati
jog 1902.** év január hó 1-től kezdve 6
évre nyilvános árverés útján f. évi október
hó 6. napján d. e. 9 órakor a község házában
bérbe fog adatni.

Magyar-Szent-Márton, 1901. évi aug.
hó 29-én.

A községi előjáróság.

Az uri-utca 267. sz. alatt
(volt Mocker-féle ház)
egy 3 szoba, konyha, élés-
kamra, faszin és pincéből álló
utcai
lakás
november 1-ére kiadó.
Bővebbet e lap kiadóhivatalában
780-x.22

Hirdetések
felvétetnek a „TORONTÁL“ kiadóhivatalában.

Butorkereskedés.
Minden félrevezetések kikérülése végett van szerencsém bejelenteni, hogy dusan felszerelt
butorkereskedésemet
valamint egy új
temetkezési intézetet
nyitottam meg a „Takarék- és előleg-egylet“ épületében a Hunyady (fő)-utcában.
Butorraktáram magában foglalja minden eme szakba vágó cikkeket valamennyi stýlusban.
Elvállalok és pontosan, szolidan és legolcsóbban teljesítek minden a kárpitos szak-
mába vágó munkát.
Temetkezési intézetem a legegyszerűbb és a legelegánsabb megrendeléseknek átvételére
van berendezve és azokat mindenkor kivinni képes.
Midőn ezt becses tudomásulvétel céljából közlöm, a jövőre is kikérem magamnak a nagyérdemű közön-
ség azon jóakarátát, melylyel engem eddig kitüntetni szives volt.
Nagybecskerek, 1901. augusztus hó.
(847-6.4)
KEKS HENRIK.

T. c.
Van szerencsénk a t. c. közönség
b tudomására hozni, hogy kedvező
lisztvétel folytán kitűnő minőségű
süteményeinkből
7 drbot adhatunk 10 kr.-ért.
Ajánlunk továbbá
Karlsbadi kétszersültet,
házi- és burgonya-kenyeret
és
bécsi Prlos-süteményt,
melynek készítésére sikerült egy
bécsi sütőt megnyerni
Becses megrendelésük pontos és
lelkiismeretes kivitelét ígérjük.
Tisztelettel
özv. Eckstein Hermanné
és fia
a „Korona“-szállódával szemben.
Telefon 149. szám.
(890-2.1)

A tomaseváci-utca 1835. számú házban
egy **utcai uri lakás** azonnal és
ugyanott egy tágas **udvari lakás**
istállóval és mellékhelyiségekkel f. é. novem-
ber hó 1-től kiadó; esetleg ezen ház
szabad kézből eladható is. Azonkívül a
Gimnázium utca 475-ik számú házban egy
szép **udvari lakás** azonnal kiadó.
Bővebb értesítést ad
Maugsch Albert,
ügyvéd.
Gimnázium-utca 475. sz.
882-3.1

SZŐLŐ
legfinomabb minőségben
kilója 25 kr.
Dr. Brájjer Lajosnál
Uri-utca.
825-x.16